

DE PRIJS VAN ONRUST

Onrust in de regio rond de Zwarte Zee, een uitvoerverbod op ertsen in Indonesië, onzekere politieke situatie in Libië, Nigeria en het Midden-Oosten, sociale onrust in Zuid-Afrika en ga zo maar door. De impact van geopolitiek op de grondstoffenmarkten wordt steeds groter.

Hoe bepalend deze invloed is, hangt in hoge mate af van de geografische concentratie van het aanbod. Op de markt van ruwe olie kan een verstoring van de uitvoer vanuit Libië nog worden gecompenseerd door andere OPEC-leden zodat de impact op het marktevenwicht beperkt is. Op de platinamarkt bijvoorbeeld zijn de alternatieven beduidend minder gemakkelijk te vinden. Bijna tachtig procent van het aanbod is geconcentreerd in Zuid-Afrika, waardoor een algemene mijnstaking in het land grote gevolgen heeft.

In hoeverre geopolitieke evoluties ook prijsbepalend zijn, hangt van nog meer factoren af. Denk bijvoorbeeld aan de hoogte van voorraden en het feit of er voor een bepaalde grondstof al dan niet alternatieven beschikbaar zijn.

Met name landen die zelf over geen of weinig natuurlijke rijkdommen beschikken, zijn bijzonder kwetsbaar voor geopolitieke schokken. Dit is zowel het geval wat voedselvoorziening (landbouwgrondstoffen) als de industriële sector (energie en metalen) betreft. De invloed van overheden wordt in ieder geval steeds groter. Zo komt de grondstoffenproductie steeds meer in handen van door de staat gecontroleerde bedrijven door hogere taken of (al dan niet gedwongen) nationalisaties. Dat is een ongunstige ontwikkeling omdat het ertoe leidt dat grondstoffen steeds vaker als machtsmiddel worden ingezet.

Het conflict in Oekraïne is daarvan misschien wel het duidelijkste voorbeeld. Terwijl de Verenigde Staten om het hardst roepen om sancties tegen Rusland, is Europa veel minder uitgesproken. Een van de oorzaken voor dat verschil in benadering is de energie-afhankelijkheid. De Verenigde Staten zijn dankzij de schalievolutie van de jongste jaren steeds minder aangewezen op invoer van

